

ಸ್ವಂದನಶೀಲ ಶಾಲೆಗಳೇಕೆ ಬೇಕು?

ಸುಬೀರ್ ಶುಕ್ಲ

‘ಇಲ್ಲ, ಸರ್. ಅವರು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸ್ವಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಸರ್’.

ಅದು 1990ರ ಸಮಯ. ಕೇರಳದಲ್ಲೂ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಿಗಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರವೊಂದಕ್ಕೆ (ಇನ್ನೂ ಅವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ದಿನಗಳು) ಆಗ ನಾನು ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದೆ. ದಿನಪೂರ್ತಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ 3ರಿಂದ 12ನೇ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳು ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರ ಬೋಧಕರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ಹೈರಾಣಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಡೆಗೆ ನಾನು ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಚಾರ ಯಾವುದೂ ಇದ್ದಂತೆ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ!! ಹಾಗಾಗಿ ದ್ವಿಭಾಷಿಯ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಈ ಮಕ್ಕಳೊಡನೆ ನಾನೊಮ್ಮೆ ಮಾತನಾಡಬಹುದೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವಂದಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದೇ ಆಗ ನನಗೆ ದೊರೆತ ಉತ್ತರವಾಗಿತ್ತು.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ನಾವು ಮುಂದುವರಿದೆವು. ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಬಳಸಿದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ. ಮೊದಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂಜರಿದರೂ, ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ನನ್ನ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಶಿಕ್ಷಕರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಪುಹಲಗೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟಪಡುವಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಅವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಬಳಿಕ ನಾವು ಪ್ರತಿ ಸಲಕರಣೆಯೂ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರ ಬದಲಿಗೆ ಬೇರೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು. ಕಪು ಹಲಗೆಯ ಭರ್ತಿ ಮಕ್ಕಳ ಪದಗಳು ಕಾಣತೊಡಗಿದಂತೆ, ಅದೊಂದು ‘ಕಲಕಾರ್ಥಿ ಉತ್ಪಾದಿತ ಪಠ್ಯ’ವಾಗಿ (Learner-generated text) ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿನ ಪುನರಾವರ್ತನೆಗಳು ಹಾಗೂ ವಿನ್ಯಾಸಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಅದು ನಮಗೆ ಓದುವುದನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಸಾಮಗ್ರಿಯಾಗಿ ಒದಗಿಬಂದಿತು.

ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಬಳಿಕ, ಜಾರ್ಜಿಯಾ ಅತಿದೂರದ ಗ್ರಾಮವೊಂದರಲ್ಲಿ ತಡವಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದ ಹುಡುಗನೊಂದಿಗೆ (ಅವನೊಬ್ಬ ಕುರಿಗಾಹಿಯಾಗಿದ್ದ) ಮಾತನಾಡುತ್ತ, ಎಲ್ಲ ಕುರಿಗಳೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಅವನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಆತ, ನನ್ನನ್ನು ಬೆರಗಿನಿಂದ ನೋಡಿ, ‘ಯಾಕೆ ಸರ್, ನೀವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಿಮಗೆ ಅವರ ಗುರುತು ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವೇ’ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದ್ದ. ಬಳಿಕ ನಾವು ಕುರಿ ಕಾಯುವ ಕಸುಬಿನಲ್ಲಿರುವ ಸವಾಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದೆವು. ಕುರಿಮಂದೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಮೇಯುವಂತೆ ನೋಡಿ-ಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬೇರೆಬೇರೆ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಮಂದೆಯನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಬಗ್ಗೆ, ಕುರಿಗಳಿಗೆ ರೋಗಬಂದಾಗ ಯಾವ ರೋಗಕ್ಕೆ ಯಾವ ಗಿಡಮೂಲಕೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆ ಸಾಗಿತ್ತು. ಆ ಹುಡುಗ ಶಾಲೆಗೆ ತಡವಾಗಿ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ‘ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿ’ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಅವನ ಜೊತೆಗೆ

ಸಂವಾದಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರೂ ಹೇಳಲಾರದಾಗಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ, ತನ್ನ ಕಸುಬಿನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅವನು ನಿಷ್ಣಾತನಾಗಿದ್ದು, ತನ್ನ ಜೊತೆಗಾರರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಿದ್ದ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಮುಂಬೈನ ಧಾರಾವಿ ಕೊಳೆಗೆರಿಯ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಯ ‘ಹಿಂದುಳಿದ’ ಎನ್ನಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ-ಕೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದಿಸುವಾಗ, ಅವರು ದಿನ ಪೂರ್ತಿ ಏನನ್ನು ಮಾಡಿದರು, ಏನನ್ನು ತಿಂದರು ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಜಿರಿಯಾನಿ ಸವಿದಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿತು. ಜಿರಿಯಾನಿ ತಯಾರಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ಮಕ್ಕಳು ಕೈ ಮೇಲೆತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಕರೆದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತರಗತಿಗೆ ವಿವರಿಸು ಎಂದು. ಅವನು ವಿವರಿಸತೊಡಗಿದ. ನಡುವೆ, ಹುಡುಗಿಯೊಬ್ಬಳು ಅವನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ವಿಧಾನ ‘ಸರಿ’ಯಲ್ಲ ಎಂದು ತಡೆದಳು. ಅದು ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಜಿರಿಯಾನಿ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನದ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸುಂದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು!

ಬೇರೆ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಆದಂತೆ, ಮಕ್ಕಳು ಅದೆಷ್ಟು ವಾಚಾಳಗಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಪಡುವುದು ಈಗ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸರದಿಯಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳು ಮಾತಾಡುವುದನ್ನೇ ಶಿಕ್ಷಕರು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳ ಬಳಿಕ, ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಇಷ್ಟಪಡುವ ಓರ್ವಸ್ಥಳೀಯ ಜಿರಿಯಾನಿವಾಲಾನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ, ಅವನು ಪ್ರತಿದಿನ ಎಷ್ಟು ಲಾಭ ಗಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಆಗ ಮಕ್ಕಳು ಅವನ ಆಯವ್ಯಯಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಒಡೆದು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲು ತೊಡಗಿದುದನ್ನು ಕಂಡು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮೂಕವಿಸ್ಥಿತರಾದರು. ‘ಆದರೆ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲದವರು, ಯಾವುದೇ ಲೆಕ್ಕ ಬಿಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲದವರು’ ಎಂದು ಅವರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಬದಲಾದ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಠಮಾಡುವುದು

ತಾವು ಭಾವಿಸಿದಂತೆ ಈ ಮಕ್ಕಳು ಎಂದಿಗೂ ದಡ್ಡರಲ್ಲ ಎಂಬುವುದು ಅರಿವಾದಾಗ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಹಿರಿಯರು ಬೆರಗಾಗುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಾಗಲೆಲ್ಲ ಕೊಂಚ ಅಚ್ಚರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ, ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗಿನ ಜೀವನದಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ತರುವ ಸಮೃದ್ಧ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾರಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಾತಾವರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಅರಿವು ಇರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಮಗು, ಚಿಂದಿ ಆಯುವ ಮಗು, ಅಡುಗೆ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ನಾವು ‘ಜ್ಞಾನ’ವೆಂದೇ ಪರಿಗಣಿಸದ, ನಮ್ಮ ಪಠ್ಯ-ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಾಗಲೇ, ತರಗತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಾಗಲೇ ಕಂಡುಬರದ ಇನ್ನೂ ಇತರ ಅನೇಕ ಆಯಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮೆ ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಸಾಕು.

ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ, ಬೇರೊಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾಲಘಟ್ಟವು ಶಿಕ್ಷಕರ ತಪ್ಪು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು 1980ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ನುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು ಹಾಗೂ, ಐದನೇ ತರಗತಿ ಮುಗಿಸುವ ಮುನ್ನವೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆ ತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ-ವಿದೆಯೋ, ಯಾರು ದಿನವೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುತ್ತಾರೋ, ಯಾರಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆತು, ಶಾಲೆಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವುದೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ಅಂದು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಕೇವಲ ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಬಳಿಕ ಶೇಕಡಾ 90ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಇದರ ಅರ್ಥ ಈಗ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಶಾಲೆಯ ಮೆಟ್ಟಿಲನ್ನೇ ತುಳಿಯದ ವರ್ಗಗಳಿಂದ ಬಂದವರಾಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಅವರೇನೂ ಮೊದಲ ತಲೆಮಾರಿನ ಕಲಾಕಾರಿಗಳಲ್ಲ-ಎಲ್ಲಾ ತಲೆಮಾರಿನವರೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಲೆಯುತ್ತಾರೆ-ಕೇವಲ ಶಾಲಾ ಮೆಟ್ಟಿಲು ತುಳಿಯುವವರ ಪೈಕಿ ಅವರು ಮೊದಲ ತಲೆಮಾರಿನವರು ಆಗಿದ್ದರು, ಅಷ್ಟೇ.

ಇಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಚಹರೆ ಬದಲಾಗಿರುವುದೇ ನಾವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕರೆತರುವುದರಲ್ಲಿ ಕಂಡ ಯಶಸ್ಸಿನ ಮಹತ್ತರ ಫಲವೆನ್ನು ಬಹುದು. ಬಹುತೇಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕಡಿಮೆ ಶುಲ್ಕ ಪಡೆಯುವ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಲೇ, ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಭಾವಿಸುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಂಡವಾಳವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಬಡತನದಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹಾಜರಾಗಲು ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಅವರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವ ಹಿರಿಯರೂ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲಾ ಭಾಷೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾರದೇ ಇರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ದೆಹಲಿಯ ಕೊಳೆಗೇರಿಯ ಶಾಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಹಾಗೂ ನಗರೀಕರಣಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹತ್ತಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆಡುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮಗು ಒಡಿಯಾ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮಗುವಿನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅಂತಹ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ?

‘ವಿಫಲವಾಗಲೆಂದೇ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡಿರುವ’ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ವೈವಿಧ್ಯದ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದು ಮಟ್ಟದ ವೈತ್ಯಾಸ ಕಂಡುಬರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ನಾವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕರಣದ ಕಡೆಗೆ ಸಾಗುವಲ್ಲಿ ಸಫಲರಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ವೈತ್ಯಾಸವು ‘ಅತಿ ವೈವಿಧ್ಯವಾಗಿ (Super-diversity) ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ವಿಧಾನಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಉಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು, ಒಂದೇ ವೇಳೆಗೆ, ಏಕಪ್ರಕಾರದ ವಿಧಾನದಿಂದ ಬೋಧಿಸಿ, ಒಂದೇ ತೆರನ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಇನ್ನೂ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಸೋಲಲೆಂದೇ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದಂತಹ (Designed to fail) ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ; ಏಕೆಂದರೆ, ಉಳಿದಂತೆ ಬಹು ಚುರುಕಾಗಿಯೂ, ಸಮರ್ಥರಾಗಿಯೂ ಇರುವ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಕ್ಕಳು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಉಳಿಯುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿ-

ಪಡಿಸಿರುವುದಷ್ಟೇ ಇದರ ಸಾಧನೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ಅಳತೆಯ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳು (ಹಾಗೂ ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳು) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಭೂತ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಆಗದಂತಹ, ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಕೈಬಿಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು ಎದುರಿಸುವ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕಳಪೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಲಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅದು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವ ಕೀಳು ಮಟ್ಟದ ಪ್ರೇರಣೆಗಳು ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಹಜ ಬಹಿಷ್ಕಾರಾತ್ಮಕ ಸ್ವಭಾವದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ.

ಸ್ಪಂದನಶೀಲ ವಿಧಾನದ ಹಾದಿ

ಈ ‘ವಿಫಲವಾಗಲೆಂದೇ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಂಡಿರುವ’ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ನಾವು ಏನನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು? ಮೊದಲಿಗೆ, ನೀವೇನಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರೆ, ಯಾವುದನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ‘ಜ್ಞಾನ ಸಂಚಯ’ (Fund of knowledge) ಅನ್ನು ತೇವೆಯೋ ಅದರಿಂದ ಆರಂಭಿಸಬೇಕು. ಇದು ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗಿನ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತರಗತಿಗೆ ತರುವ ಜ್ಞಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಮಗುವೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಗಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಕಲತೆಯಿಂದ ಬಳಲುವ ಮಗುವು ತನಗಾಗಿ ಕಾಳಜಿ ತೋರುವವರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವು ನಮಗೆ ಅಚ್ಚರಿ ತರಬಹುದು.

ಆ ನೈಪುಣ್ಯ ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನಗಳು ಹೊರಬಂದು, ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿ, ಚರ್ಚೆಗೊಳಪಟ್ಟು, ನಾವು ಏನನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೋ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಬೆಸೆಯಲ್ಪಡುವುದಾದರೂ ಎಂತು? ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಇದು ಭಾವಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ತರಗತಿಗಳು ಉಲ್ಲಾಸಭರಿತವಾಗಿದ್ದು, ಮಕ್ಕಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಹಿಂಜರಿಯದಂತಹ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸುವುದೇ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಮೊದಲ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಹಸ್ಯ ಅಸ್ತವೆಂದರೆ ನಗುನಗುತ್ತಿರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಲಾಭವಿದೆ! ಬಳಕೆ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಮಕ್ಕಳ ಅನುಭವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ಬೋಧಿಸಬೇಕಿರುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಡುತ್ತದೆ (ಆದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಲ್ಲ). ಆದರೆ, ಒಮ್ಮೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ತಿರುವು ದೊರೆತಿಂದೇ ಆದರೆ, ಅಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿದರೆ ಬಳಕೆ, ಹಲವು ವೇಳೆ ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸುವ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಮುಂದುವರಿಯಬಹುದು.

ಶಿಕ್ಷಕರು ಪಠ್ಯವಿಷಯವನ್ನು ‘ಬೋಧಿಸಿ ಮುಗಿಸುವ’ ಅಥವಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಠಗಳನ್ನು ನಿಗದಿತ ಸಮಯಕ್ಕೆ ‘ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವ’ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸಿಲುಕುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅವರು ಬೋಧಿಸಬೇಕಿರುವ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ನೀರಸವಾಗಿಯೂ, ಮಕ್ಕಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯದೇ ಇರುವಂತೆಯೂ, ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕಿಗೂ, ಪಾಠಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇರದಂತೆಯೂ ತೋರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ, ಅತಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾದ, ಪ್ರತಿ ಮಗುವೂ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವಂತಹ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮೊಲ ಮತ್ತು ಆಮೆಯ ಸ್ಪರ್ಧೆಯ ಹಳೆ ಕಥೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಮಕ್ಕಳು ಮೊಲಕ್ಕೆ

ಸಮಾಧಾನಕರ ಪ್ರಶಸ್ತಿಪತ್ರ ತಯಾರಿಸುವಂತೆಯೋ, ಮೂಲ ಮಲಗಿದ್ದಾಗ ಅದು ಕಂಡ ಕನಸನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೋ ಅಥವಾ, ಗೆದ್ದು ಬೀಗುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀಯುತ ಆಮೆಯವರು ಕರೆದಿರುವ ಪತ್ರಿಕಾ-ಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಬಹುದಾದ ಸಂದರ್ಶನದ ಕುರಿತೋ ಹೇಳುವಂತೆ ಕೇಳಬಹುದು.

ಎಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಧಾರದ ಕಲಕೆ ಅಥವಾ ರಚನಾತ್ಮಕ ಬೋಧನಕಲೆಯ (Activity-based learning or constructivist pedagogy) ಪರವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸವಾಲಗೊಡ್ಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ತಾವು ಕಲಿತಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಮುಂದಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಅವರಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವುದನ್ನೇ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ವಿವಿಧ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಯತ್ನಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಮಾಡುವಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೀವು ನೀಡಿದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾವೀಗ ಕಟ್ಟಿದ ಕಥೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸುವಂತೆಯೋ, ಅಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಗಳಿಗೆ ಜೀವ ತುಂಬಿ ಅಭಿನಯಿಸುವಂತೆಯೋ, ತರಗತಿಯ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವಂತೆಯೋ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿನ ಜಸಿಯೋಟದ ಖರ್ಚನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವಂತೆಯೋ ಹೇಳಬಹುದು. ಆಗ, ತರಗತಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ, ನಿಮಗೆ 10-15 ನಿಮಿಷ ಬಿಡುವು ದೊರೆತು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಬೀಳುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಹಾಗು ಬೆಂಬಲಗಳನ್ನು ಬಯಸುವ ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ವಿಶೇಷ ಗಮನವಿತ್ತು ಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ನೀಡಲು ಇದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಎಂದರೆ, 'ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೂ ಅದರ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ' ಬೆಂಬಲ, ಅವಕಾಶ ಹಾಗು ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಮಯ ದೊರೆಯುವುದು ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ತರಗತಿಗೆ ಪಾಠಹೇಳಿದ ಬಳಿಕ 'ಪರಿಹಾರಾತ್ಮಕ' (Remedial) ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ವಿಧಾನಕ್ಕಿಂತ ಇದು ಬಹುಪಟ್ಟು ಉತ್ತಮ. ಆದರೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಲು ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು. ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಪಾಠ ಮಾಡಿ ಕಳಪೆ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ, ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ತರಗತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ನೋಡಲು

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲ! ಇದಕ್ಕೆನು ಕಾರಣ ಎಂಬುದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಯೋಚನಬೇಕಾದ ವಿಷಯವೇ ಹೌದು. ಇದನ್ನೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ನೋಡಿ, ಬಳಿಕ ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರಗಳಿಗೆ ಬನ್ನಿ ಎಂದಷ್ಟೇ ನಾನು ಹೇಳಬಹುದು.

ಹೋಣೆಗಾರಿಕೆ ತೋರುವುದು

ಇದರ ಅರ್ಥ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಮಾತ್ರ ಶೋಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ನಮ್ಮ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಕಾಲೀನ, ಸಾಕ್ಷಾಧಾರಿತ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವು ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಮೂಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳೆಡೆಗೆ ಬದಲಾಗುವಂತೆ ಅದನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಇದು ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿಯ ಆಕರಗಳಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಕಲಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ; ನಮ್ಮ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಭಯ ಉತ್ತಾದಿಸುವ, ತರ್ಕರಹಿತ ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಬರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರಗತಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತಾವೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರ ಸಬಲೀಕರಣಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡುವ ಬೋಧನಕಲೆಯ ಸಾಧನವನ್ನಾಗಿಸಬೇಕಿದೆ; ಶ್ರೇಣೀಕೃತವೂ, ಬೋಧನ ರೂಪದ್ದೂ ಆದ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕ ವೃತ್ತಿಕೌಶಲ ವಿಕಾಸವು ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಅಧಿಕಾರದ ಪಾಲುದಾರಿಕೆಯ, ಜೊತೆ ಸೇರಿ ಅವರ ಗುರಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ಅವರ ಬೆನ್ನೆಲುಬಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಬದಲಾಗಬೇಕಿದೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದಲ್ಲ, ಶಾಲೆಯು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿರುವುದರಿಂದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅಂತಹ ಶಾಲೆಯು 'ಸಂವೇದನಶೀಲ' ಶಾಲೆ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳೇ ನಿಜವಾದ ಹಕ್ಕುದಾರರಾಗಿದ್ದು, ನಾವು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಕರಾಗಿರುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು 'ಸಮನ್ವಯ' (Inclusive) ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಲು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಪದವು, ಯಾಕೋ ಏನೋ, 'ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ' ಎಂಬ ಅನುಗ್ರಹ ತೋರಿಸುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಪ್ರತಿ ಮಗುವೂ ಒಂದು ಸಾರ್ಥಕತೆಯ ಮನೋಭಾವದ ಕಲಕಾ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಗಲು ಬಹುಶಃ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೋಡುವ ನಮ್ಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಸುಜೀರ್ ಶುಕ್ಲಾ ಅವರು ಗ್ರೂಪ್ ಇನ್ಸ್ಟ್ರೂಕ್ಟರ್ ಜೊತೆಗಿದ್ದು, ಅಂಚಿನಲ್ಲರುವ ಮಕ್ಕಳ ಅಗತ್ಯಗಳತ್ತ ಗಮನಹರಿಸುವ, ಭಾರತ ಹಾಗು ಏಷಿಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡಗಳ ಇತರ ದೇಶಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು 1995-98ರಲ್ಲಿ 'ಜಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ'ದ ಮುಖ್ಯ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿದ್ದರು ಹಾಗು 2009-11ರಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಚಿವಾಲಯದ ಶಿಕ್ಷಣ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣಾ ಸಲಹೆಗಾರರಾಗಿದ್ದು, 2009ರ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಕ್ಕು ಕಾಯ್ದೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ವಿಕಾಸಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಅವರು 'ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ-2035ರ ಭಾರತದ ಕಾಣ್ಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತು ನೀತಿ ಆಯೋಗದ ತಜ್ಞರ ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸುಜೀರ್ ಅವರು ಮನನ್ ಪುಸ್ತಕ ಸರಣಿಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ; ಮೂಲಭೂತ ಕಲಿಕೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ 'ಜಾಹಕ್' ಎಂಬ ನಿಯತಕಾಲಿಕವೊಂದನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಹೊರತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಸ್ಪಿಂಗರ್ (ಸಿಂಗಾಪೂರ) ಪ್ರಕಾಶನಾಲಯವು ಹೊರತಂದಿರುವ (ಅಕ್ಟೋಬರ್, 2019) 'ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ವಿಕಾಸ ಹಾಗು ಶಿಕ್ಷಣ' ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದ ಲೇಖಕರಲ್ಲ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದಾದ ಮಿಂಚಂಚಿ ವಿಕಾಸ: subirshukla@gmail.com

ಅನುವಾದ: ಕುಶಾಲ್ ಜಿ ಎಸ್ | ಪರಿಶೀಲನೆ: ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಮಂಡೆಕೋಲು